

PERSBERICHT

9 JANUARI 2020

Verslag aan het federaal parlement: Internationale automatische uitwisseling van fiscale gegevens

In zijn verslag aan het federale parlement onderzocht het Rekenhof of de fiscus de fiscale gegevens die hij van buitenlandse belastingdiensten ontvangt, kan verwerken en benutten en of hij de controleresultaten opvolgt en evalueert. De Belgische fiscus slaagt erin het overgrote deel van de ontvangen inlichtingen automatisch aan de juiste belastingplichtige te linken, wat internationaal een koppositie betekent. Ondanks een krappe personeelsbezetting en beperkte investeringen in specifieke IT systemen, leidde de verwerking van een eerste golf ontvangen gegevens al tot ruim 300 miljoen euro aan verhogingen van de belastbare grondslag. Dit neemt niet weg dat een steekproefcontrole van het Rekenhof aantoonde dat de risicoanalyse die de fiscus hanteert, nog onvoldoende doeltreffend is. De fiscus is er ook nog niet in geslaagd indicatoren te ontwikkelen om de exploitatie van automatisch uitgewisselde belastinggegevens op te volgen en te evalueren.

Om zich beter te wapenen tegen internationale fiscale fraude, zetten de EU en de OESO volop in op een automatische uitwisseling van fiscale gegevens. Sinds 2015 ontving de Belgische fiscus zo'n 4 miljoen inlichtingen over Belgische belastingplichtigen.

Zodra de fiscus de buitenlandse gegevens ontvangt, begint een specifieke onderzoeks- en aanslagtermijn van 24 maanden te lopen. De uitdaging voor de fiscus is dus om binnen die termijn achtereenvolgens de inlichtingen te verwerken, een selectie door te voeren van de dossiers die moeten worden nagekeken, de controles uit te voeren en tenslotte waar nodig een aanvullende belastingaanslag te vestigen. Een doorgedreven automatisering is hierbij cruciaal.

Het Rekenhof stelde vast dat de fiscus de ontvangst van de gegevens goed in zijn systemen heeft geïntegreerd en zelfs wereldwijd een koppositie bekleedt bij het identificeren ervan. Het gros van de buitenlandse gegevens kan via automatische procedures worden gelinkt aan een individuele belastingplichtige en voor de overige lukt dat meestal nog na manuele tussenkomst. Voor de personenbelasting belanden de buitenlandse gegevens ook vlot en snel in de juiste toepassing waar ze door de controleambtenaar kunnen worden geconsulteerd. Inlichtingen in verband met de vennootschapsbelasting werden op het moment van de audit nog niet opgeladen in de beheerstoepassing van de vennootschapsbelasting en waren dus nog niet consulteerbaar voor de controleurs. De organisatie van de toegangsrechten in BizTAX liet dit immers niet toe zonder in conflict te komen met de internationale afspraken over gegevensbescherming en de vertrouwelijke behandeling van de inlichtingen. In zijn

reactie op de auditbevindingen geeft de FOD Financiën aan dat voor dit probleem inmiddels een oplossing werd gevonden.

Om de beperkte controlecapaciteit optimaal te benutten, selecteert de fiscus met behulp van risicoanalyse een groot aantal dossiers voor een beperkt beheersnazicht, terwijl een kleiner aantal belastingplichtigen grondiger worden gecontroleerd. Het Rekenhof stelde vast dat een deel van de inlichtingen over onroerende en beroepsinkomsten onbedoeld niet werd benut door communicatieproblemen tussen diensten onderling, terwijl een deel van de financiële inlichtingen niet in de risicoanalyse werd betrokken door capaciteitsproblemen.

Maar bij de helft van de voor beheersnazicht geselecteerde dossiers van de eerste golf werd de belastbare grondslag effectief verhoogd. Het Rekenhof ging met een steekproef na waarom dat niet meer was. Ten eerste bleek een systeemfout bij het inladen van de dossiers in de beheerstoepping ertoe geleid te hebben dat een deel van de dossiers niet op de takenlijst van de bevoegde controleur was verschenen. Bij gebrek aan opvolging en kwaliteitscontrole was de fiscus hier niet van op de hoogte, zodat deze systeemfout zich ook heeft voorgedaan in de latere golven gegevens. Ook gebrek aan tijd of kennis bij de controleurs was een reden waarom controles weinig opleverden.

Ook was er op het moment van de audit onvoldoende interne beheersing en werd niet nagegaan of belastingplichtigen beter de aangifteverplichtingen naleven (m.a.w. of er meer *compliance* is) doordat ze bewust geworden zijn van de toegenomen internationale uitwisseling. De centrale diensten hebben ondertussen extra capaciteit gekregen om de selectiemethoden te evalueren en bij te sturen.

De fiscus volgde de resultaten ten tijde van de audit maar op met één onvoldoende ambitieus geformuleerde kritische prestatie-indicator. In reactie op de auditbevindingen geeft de FOD Financiën aan dat deze enige KPI inmiddels werd geschrapt omdat hij niet toeliet adequaat te sturen. De FOD voegt eraan toe dat de ontwikkeling van een nieuw model voor opvolging en evaluatie van resultaten in de huidige budgettaire context uitgesloten wordt geacht.

De minister van Financiën heeft geantwoord dat hij zijn administratie de opdracht geeft te onderzoeken welke verbeteringen er in de toekomst kunnen worden ingevoerd.

Inmiddels worden ook steeds meer soorten gegevens internationaal uitgewisseld. Het Rekenhof zal over deze verdere evolutie rapporteren in een vervolgaudit.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Internationale automatische uitwisseling van fiscale gegevens*, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be.